

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: **«РЕЗЕРВИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ
(на прикладі ТОВ «Гранд Бетон»)»**
(назва теми)

Виконавець:

Студентка II курсу ЦЗФН

Стогнієнко Катерина Віталіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Малишко Валерій Семенович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Економічна роль оборотних фондів у суспільному виробництві визначається, перш за все, тим, що переважна їх частина утворює головну субстанцію продукту. Значна частка матеріальних витрат у собівартості продукції при значних масштабах сучасного матеріального виробництва, визначає високу значимість кожного відсотка збережених матеріалів. Отже, раціональне використання оборотних фондів безпосередньо сприяє зростанню ефективності промислового виробництва.

Метою дослідження є визначення резервів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних фондів підприємства, розробка практичних рекомендацій щодо їх ефективного використання.

Завдання дослідження:

- розглянути економічну сутність, склад і структуру оборотних виробничих фондів підприємства;
- вивчити систему показників обліку та оцінки ефективності використання оборотних фондів підприємства;
- визначити джерела та напрямки економії оборотних фондів підприємства;
- проаналізувати сучасний стан і перспективи розвитку цементної галузі України та охарактеризувати діяльність ТОВ «Гранд цемент» та його основні показники фінансово-господарської діяльності;
- провести аналіз складу, структури та динаміки оборотних виробничих фондів підприємства;
- здійснити аналіз ефективності використання оборотних виробничих фондів підприємства;
- розробити заходи щодо підвищення ефективності використання оборотних фондів на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес оцінювання ефективності використання оборотних фондів ТОВ «Гранд Бетон», головним напрямком діяльності якого є виробництво цементу.

Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні аспекти резервів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних фондів підприємства.

Методи дослідження Для досягнення мети кваліфікаційної роботи магістра та виконання поставлених завдань використовувалися такі методи дослідження: теоретичного узагальнення – для дослідження економічної сутності оборотних виробничих фондів підприємства, їх складу та структури, визначення джерел і шляхів підвищення ефективності використання оборотних виробничих фондів, методи статистичного спостереження – для вивчення сучасного стану та перспективи розвитку ринку цементу; графічний метод – для наочного відображення статистичного матеріалу та схематичного подання теоретичних і практичних положень кваліфікаційної роботи; коефіцієнтний метод та метод порівняння – для оцінки стану

фінансово-господарської діяльності підприємства; горизонтальний, вертикальний методи фінансового аналізу – для визначення динаміки та структури оборотних виробничих фондів підприємства; наукової абстракції та узагальнення – для розробки рекомендацій щодо поліпшення використання оборотних виробничих фондів на підприємстві.

Інформаційна база дослідження для написання даної роботи стала статистична, фінансова та оперативна звітність підприємства, а також наукова вітчизняна і зарубіжна література з досліджуваної проблеми; законодавчі та нормативно-правові акти України з питань оцінки ефективності використання оборотних фондів на підприємстві; наукові статті, опубліковані у вітчизняних і зарубіжних періодичних виданнях.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (73 найменування) на 8 сторінках. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 105 сторінок комп'ютерного тексту. Робота містить 14 таблиці та 14 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Історичні аспекти оборотних коштів підприємства»/ Стогнієнко К.В., Малишко В.С. // Студентський науковий збірник ФЕУП. – Одеса, ОНЕУ, 2018. – № 29. Вип. 2

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Економічна сутність і значення оборотних фондів підприємства» систематизовано та узагальнено теоретичні питання визначення оборотних фондів, надано їх класифікація, розглянуто показники ефективності їх використання.

У другому розділі «Аналіз оборотних фондів тов «Гранд бетон» проведений аналіз оборотних фондів ТОВ «Гранд Бетон», а саме проаналізовано склад, структура, динаміка оборотних фондів за допомогою аналітичних таблиць та діаграм, проведено факторний аналіз на підставі багатфакторної мультиплікативної моделі.

Третій розділ «Шляхи підвищення ефективності використання оборотних фондів» присвячений основним напрямкам підвищення ефективності використання оборотних фондів, розроблено заходи щодо їх ефективного використання.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Оборотні засоби – це грошові ресурси, які вкладено в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервного виробництва та реалізації виготовленої продукції, які беруть участь у виробничому процесі один раз і повністю переносять свою вартість на собівартість продукції. Оборотні засоби поділяють на оборотні виробничі фонди та засоби

обігу. Оборотні фонди підприємства – це предмети праці, які повністю використовуються в процесі виробництва та переносять свою вартість на готову продукцію, не зберігаючи своєї натуральної форми. Для безперервного процесу виробництва та реалізації продукції кожне підприємство повинно одночасно мати оборотні виробничі фонди та фонди обігу, тобто грошові кошти для їх поповнення.

2. Для оцінювання ефективності використання оборотних фондів використовують систему показників, що диференціюються залежно від особливостей виробництва та видів сировини і матеріалів. Єдиної загальної методики проведення аналізу впливу ефективності використання матеріальних ресурсів немає. Існують певні наукові наробки, що пропонуються різними авторами. Узагальнюючими показниками використання оборотних виробничих фондів підприємства є показники продуктивності і ефективності оборотних фондів. В свою чергу вони поділяються на прямі та зворотні. Для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів використовуються узагальнюючі та індивідуальні показники. Для характеристики ефективності використання матеріальних ресурсів використовується система узагальнюючих та індивідуальних (часткових) показників.

3. Суттєве економічне значення для підприємства має раціональне та економне витрачання окремих елементів оборотних фондів. Економне використання матеріальних ресурсів надає можливість формувати оптимальні витрати підприємства, що може забезпечити конкурентоспроможність продукції. Джерела економії показують, за рахунок чого може бути досягнута економія, шляхи (напрямки) економії – це способи, заходи з допомогою яких може бути досягнута економія.

4. Однією з важливих ланок промисловості будь-якої країни не залежно від рівня її соціально-економічного розвитку є цементна галузь, тому що здійснює істотний вплив на всі інші галузі і умови життя населення через роль цементу у будівництві виробничих потужностей, житла, виробничої та соціальної інфраструктури. «Гранд Бетон» – це виробнича компанія, яка спеціалізується на виготовленні та доставці бетону, а також будівельних розчинів і блоків ФБС. Заснована у 2008 році. «Гранд Бетон» – це виробнича компанія, яка спеціалізується на виготовленні та доставці бетону, а також будівельних розчинів і блоків ФБС. Заснована у 2008 році. ТОВ «Гранд Бетон» складається з декількох заводів по Київській області.

В ході проведення аналізу у 2 розділі роботи показав, що за аналізованій період 2014 - 2016 рр. на підприємстві ТОВ «Гранд Бетон» відбувалося зниження всіх техніко-економічних показників, що характеризує не ефективне використання наявних ресурсів товариства.

5. Аналіз складу, структури й динаміки оборотних фондів показав, що за період, який аналізується питома вага оборотних коштів знаходиться у сфері виробництва, тобто оборотні фонди складають 67,32 %, 77,13 % і 65,13 % відповідно у 2014, 2015 і 2016 роках. Це зростання у 2015 році виникло за

рахунок збільшення виробничих запасів та витрат майбутніх періодів, що також є негативною ситуацією на підприємстві.

6. Ефективне використання оборотних коштів підприємства грає велику роль у забезпеченні підвищення рівня рентабельності виробництва. Тому прискорення оборотності оборотних коштів є першочерговим завданням будь-якого підприємств. Термін окупності оборотних фондів знизився на 408 %, матеріальні витрати на 1 грн. прибутку зменшились, але все ж таки простежується нераціональне використання оборотних фондів.

У ході аналізу використання матеріальних ресурсів (оборотних фондів) було виявлено, що на підприємстві ТОВ «Гранд Бетон» виробництво продукції є надзвичайно матеріалоемним, при чому найбільший внесок у його формування справили саме витрати палива та енергії на технологічні цілі. У 2016 році в порівнянні з 2015 роком рівень матеріалоемності випуску 1 тонну цементу зріс з 0,45 грн. до 0,51 грн, тобто на 0,06 грн. або на 13,3 %, при чому зростання було зумовлене зростанням цін на енергоресурси.

7. З метою підвищення ефективності оборотних фондів підприємства були запропоновані заходи з економії матеріальних ресурсів.

Першим заходом щодо зниження матеріальних витрат на виробництво продукції є перехід з газу на кокс, в пропорції 75/25. Впровадження даного заходу вимагає значних капітальних інвестицій, по попередніх підрахунках вони складуть 97567 тис. грн. Проте його впровадження забезпечує економію палива у розмірі 38564 тис. грн., а термін окупності інвестицій складе 2,53 року.

Другий захід – скорочення і ліквідація втрат матеріалів, а точніше тіл наповнення з рахунок придбання вологого магнітного сепаратора за ціною 510 тис. грн. дозволить зекономити 281,792 тис. грн. у розрахунках на плановий обсяг виробництва на 2017 р. Таким чином після впровадження заходів повна собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) знизиться на 38564 тис. грн., а рентабельність реалізованої продукції складе 8,5 %.. Термін окупності інвестицій складе 1,81 року.

АНОТАЦІЯ

Стогнієнко Катерина Віталіївна,

(прізвище та ініціали студента)

«Резерви та шляхи підвищення ефективності використання оборотних фондів на підприємстві (на прикладі ТОВ «Гранд Бетон»)»,

(назва кваліфікаційної роботи)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності

«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. *Об'єктом дослідження* є оцінка ефективності використання оборотних фондів ТОВ «Гранд Бетон»,

головним напрямком діяльності якого є виробництво цементу. *Предметом дослідження* виступають теоретичні та практичні аспекти резервів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних фондів підприємства.

У роботі систематизовано та узагальнено теоретичні питання визначення оборотних фондів, надано їх класифікація, розглянуто показники ефективності їх використання.

Проведено аналіз оборотних фондів ТОВ «Гранд Бетон», а саме проаналізовано склад, структура, динаміка оборотних фондів за допомогою аналітичних таблиць та діаграм, проведено факторний аналіз на підставі багатофакторної мультиплікативної моделі.

Запропоновано заходи щодо підвищення рівня ефективності використання оборотних фондів товариства, які можуть бути впроваджені у його діяльність.

Ключові слова: оборотні фонди, ефективність, оборотність, матеріаловіддача, резерви, фактори.

ANNOTATION

Stohniienko Kateryna, "Reserves and ways to increase the efficiency of using circulating assets at the enterprise (for example, LLC" Grand Concrete ")",

(students surname and initials)

(work title)

thesis for Master degree in specialty «076 «Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «Entrepreneurship, trade and stock-taking activities» under the program «Economics and strategy of enterprise development». Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of the research is the assessment of the efficiency of the use of working capital of LLC "Grand Concrete", whose main activity is the production of cement. The subject of the study is theoretical and practical aspects of reserves and ways to increase the efficiency of the use of working capital of the enterprise.

The theoretical questions of definition of circulating assets are systematized and generalized, their classification is given, the indicators of efficiency of their use are considered.

The analysis of the working capital of Grand Concrete Ltd was carried out, namely analysis of the composition, structure, dynamics of working capital using analytical tables and diagrams, and conducted a factor analysis based on a multi-factor multiplicative model.

Proposed measures to increase the efficiency of use of working capital of the company, which can be implemented in its activities.

Keywords: current funds, efficiency, turnover, material productivity, reserves, factors.